

RAADSVERGADERING d.d.

Zaaknummer	Z-20-094496
Voorstelnummer	DOC-20-241182
Onderwerp	Toekomstonderzoek CAW
Agendapunt	
Portefeuillehouder(s)	Dirk Kuipers
Afdelingshoofd(en)	Mandy Postma

Besluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het College van burgemeester en wethouders van Medemblik d.d. 21 april 2020;

gelet op het rapport “Onderzoek toekomst CAW” van Buiten Organisatieadvies;

overwegende dat :

- samenwerking met de gemeenten in West-Friesland nodig blijft en geborgd moet worden;
- de gemeenten meer keuzevrijheid willen op het gebied van beleid en inzamelsysteem;
- individueel aandeelhouderschap het beste aansluit bij de ingezette lijn met individuele DVO's en individuele beleidsplannen;
- in het Rekenkameronderzoek uit 2018 naar de hoogte en samenstelling van de afvalstoffenheffing aanbevolen is om de gemeentelijke regie te versterken;
- het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud nu niet ergens anders kan worden ondergebracht;
- we verwachten dat we in 2023 een goede raming kunnen maken voor eventuele overdracht van de voormalige stortplaats Westwoud naar Bodemzorg;

b e s l u i t

De volgende reactie richting het AB CAW te geven:

1. De regionale samenwerking in West-Friesland op het afval- en grondstoffendossier te continueren;
2. De naam van het CAW te veranderen in “Afvalbeheer Westfriesland”. Dit is de beheerorganisatie voor de stortplaats Westwoud en het intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, DVO- en aandeelhouderszaken;
3. Over te gaan tot een individueel aandeelhouderschap van de zeven Westfriesse gemeenten in HVC;
4. De situatie rond het beheer van de stortplaats Westwoud en de samenwerkingsvorm in 2023 opnieuw te beoordelen;
5. Bovenstaande besluitpunten te verwerken in een wijziging gemeenschappelijke regeling.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op .

De griffier,

De voorzitter,

Ter besluitvorming

Onderwerp

Toekomstonderzoek CAW.

Aanleiding

Op het gebied van afvalbeleid werken de zeven Westfriesse gemeenten samen in de GR CAW. Door verschillende ontwikkelingen is er een toekomstonderzoek gestart:

- De gemeenten willen meer keuzevrijheid op het gebied van beleid en inzamelsysteem. De zeven gemeenten werken nu aan individuele recycleplannen (voorheen grondstoffenplannen);
- Er zijn nieuwe DVO's met HVC ondertekend. Deze zijn per 1 januari 2020 ingegaan. De nieuwe DVO's gelden direct tussen de individuele gemeenten en HVC;
- Tot eind 2019 had het CAW de bevoegdheid op het gebied van beleid, afvalverordening en DVO. Dit is sinds januari 2020 terug bij de gemeente;
- In het Rekenkameronderzoek uit 2018 naar de hoogte en de samenstelling van de afvalstoffenheffing wordt aanbevolen om de gemeentelijke regie te versterken. En ook om het secretariaat niet meer door HVC te laten invullen.

Door deze ontwikkelingen is de vraag of op welke punten de gemeenten op afvalgebied willen blijven samenwerken. Welke vorm en invulling past daar het beste bij? Blijft er een aparte gemeenschappelijke regeling nodig of kan de afvalsamenwerking ook op een andere manier worden georganiseerd? Het onderzoek is in 2018 gestart. Het eindrapport is als bijlage opgenomen.

Het bestuur van het CAW onderschrijft de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek.

Op 22 januari 2020 is het toekomstonderzoek door het CAW-bestuur in de regionale raadsvergadering gepresenteerd. Er is aangegeven dat het CAW op dit moment nog twee hoofdtaken heeft: het aandeelhouderschap van HVC en het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud.

Onlangs heeft het DB van het CAW het eindrapport aan de gemeenteraden aangeboden. Het AB CAW neemt in juli 2020 een besluit over het rapport.

Voorstel

De volgende reactie aan het AB CAW te geven:

1. De regionale samenwerking in West-Friesland op het afval- en grondstoffendossier te continueren;
2. De naam van het CAW te veranderen in "Afvalbeheer Westfriesland". Dit is de beheerorganisatie voor de stortplaats Westwoud en het intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, DVO- en aandeelhouderszaken;
3. Over te gaan tot een individueel aandeelhouderschap van de zeven Westfriesse gemeenten in HVC;
4. De situatie rond het beheer van de stortplaats Westwoud en de samenwerkingsvorm in 2023 opnieuw te beoordelen;
5. Bovenstaande punten te verwerken in een wijziging gemeenschappelijke regeling.

Beoogd resultaat

Het waarborgen van een nieuwe vorm van regionale samenwerking op het afval- en grondstoffendossier. En het voortzetten van het aandeelhouderschap HVC op individuele basis.

Argumenten

1.1 Samenwerking blijft nodig

Het bestuur van het CAW stelt terecht dat samenwerking meerwaarde oplevert en simpelweg noodzakelijk is. De Westfriesse gemeenten kunnen de regierol richting HVC krachtiger invullen als zij daar samen in optrekken. De totstandkoming van de nieuwe DVO met HVC heeft dit aangetoond.

1.2 Betere prestaties door samenwerking

Voor de gemeentelijke inzamelprestaties op het gebied van hergebruik, efficiency en service is het beter als gemeenten beleid op elkaar afstemmen en ervaringen delen.

1.3 De vier afvalbrengstations in West-Friesland hebben een regionale functie.

De zeven gemeenten hebben in de collectieve DVO met HVC afspraken over de afvalbrengstations gemaakt. De gemeenten hebben op dit vlak contractuele verplichtingen naar elkaar.

1.4 Het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud

Het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud is een collectieve verantwoordelijkheid. Er is een wettelijke zorgplicht.

2.1 Nieuwe naam past beter bij de taken

De naam CAW (Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland) past al jaren niet meer bij de taken van de gemeenschappelijke regeling. De nieuwe naam “Afvalbeheer Westfriesland” past beter bij de taken van de gemeenschappelijke regeling: het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud en het afstemmen van beleid, DVO- en aandeelhouderzaken.

2.2 Waarborgen Westfriesse samenwerking

Met een intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid-, DVO- en aandeelhouderszaken wordt de Westfriesse samenwerking op een zorgvuldige wijze geborgd.

2.3 Voortzetting van de bestaande GR CAW scoort beter dan omvormen naar een BVO

Voortzetting van de bestaande GR CAW met een andere inrichting van het secretariaat scoort beter dan omvormen naar een BVO. De zeggenschap van gemeenteraden is in de huidige vorm formeel beter geregeld. En in de praktijk levert omvorming naar een BVO weinig tot geen meerwaarde op als het gaat om organisatorische efficiency en effectiviteit.

3.1 Individueel aandeelhouderschap sluit het beste aan op de ingezette lijn met individuele DVO's en individuele beleidsplannen.

De zeven Westfriesse gemeenten hebben ieder hun eigen DVO met HVC getekend. Ook is iedere Westfriesse gemeente aan het werk met de individuele recycleplannen.

3.2 Individueel aandeelhouderschap zorgt voor een betere balans tussen krachtenbundeling én maakt individueel optreden (maatwerk) mogelijk.

Voorafgaand aan elke Algemene Vergadering van NV HVC (AVA) kan worden bepaald waar collectief op ingezet wordt en welke gemeente specifieke punten ingebracht worden. Op deze wijze worden de krachten van de Westfriese aandeelhouders van HVC gebundeld en zorgt het voor een effectief optreden in de AVA's.

4.1 Het beheer van de voormalige stortplaats kan nu niet ergens anders worden ondergebracht

Het onderzoek door Buiten Organisatieadvies toont aan dat de voormalige stortplaats Westwoud niet zomaar ergens anders kan worden ondergebracht. Er zijn op dit moment geen realistische alternatieven. Dit komt omdat er diverse milieu-hygiënische onderzoeken lopen. En er is onzekerheid over de aard en de (financiële) omvang van het toekomstige beheer. Pas de komende jaren wordt duidelijk wat effectieve en efficiënte beheermaatregelen zijn. Op dat moment kan de mogelijke overdracht naar een andere partij opnieuw in overweging worden genomen.

4.2 In 2023 verwachten we een goede raming te kunnen maken voor eventuele overdracht van de voormalige stortplaats naar Bodemzorg

Bodemzorg (onderdeel van Afvalzorg) is de enige partij die de voormalige stortplaats kan overnemen. Overdracht aan Bodemzorg kan een interessante optie zijn, maar wanneer we nu willen overdragen wordt dat erg duur. Er is namelijk nog veel onzekerheid over de toekomstige beheeropgave. Bodemzorg heeft in april 2019 een indicatief afkoopvoorstel gedaan voor de overname van het eigendom en de eeuwigdurende nazorg van de voormalige stortplaats. De afkoopsom overstijgt de beschikbare voorzieningen en reserve met een factor 2 a 3. De onzekerheid over de te treffen maatregelen en de toekomstige consequenties zijn meegenomen in dit bedrag. Bodemzorg kan in 2020 een betere raming maken. Dan zijn de resultaten van de nadere onderzoeken bekend en zijn de aanvullende maatregelen verwerkt in het beheerplan. Maar over een aantal jaren kan pas een goede raming worden gemaakt. Dan is er voldoende inzicht in de daadwerkelijke werking en effectiviteit van de maatregelen uit het nieuwe beheerplan.

Kantttekeningen

1.1 De regionale samenwerking is er niet meer op alle afvaldossiers

Iedere Westfriese gemeente stelt zijn eigen afvalbeleid vast. Er gaan verschillen ontstaan, waardoor we niet meer op alle punten kunnen samenwerken. Daar staat tegenover dat we onze eigen gemeentelijke punten goed in het afvalbeleid kunnen verwerken.

2.1 Collegeregeling of gemengde regeling

De enige taak die het nieuwe CAW straks nog heeft is het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud. Het beheer van de stortplaats is een collegebevoegdheid. Formeel heeft de raad dan geen taken meer in de gemeenschappelijke regeling.

Er zijn dan twee mogelijkheden:

1. De raad blijft deelnemer van de gemeenschappelijke regeling. Politieke reden: u bent als raad op dit moment nog erg betrokken bij het CAW;
2. De gemeenschappelijke regeling wordt een collegeregeling. Er zitten immers geen raadsbevoegdheden meer in de gemeenschappelijke regeling.

Financiën

Secretariaat

Vanaf 2021 zal de secretariaatsrol veranderen. Het secretariaat wordt nu nog uitgevoerd door HVC. Er is nog geen besluit genomen over de manier van invulling van het secretariaat. Dit kan door één van de gemeenten worden opgepakt, maar dit kan ook extern worden uitbesteed.

In het verleden zijn afspraken over de vergoeding van het secretariaat gemaakt. HVC ontvangt jaarlijks een vergoeding voor de secretariaatsrol (incl. financiële administratie) van € 15.000,- per jaar. Op basis van de een reële kosteninschatting is in de begroting van 2020 hiervoor een bedrag opgenomen van € 45.000,-. Het is nog niet duidelijk of dit met een nieuwe invulling voldoende is. Hierover houden wij u op de hoogte.

Voormalige stortplaats Westwoud

Verder wordt gewaarschuwd voor hogere toekomstige kosten m.b.t. de stortplaats Westwoud. Op dit moment zijn de financiële consequenties (nog) niet inzichtelijk. Over drie jaar wordt dit opnieuw bekeken. Het is nog te vroeg om hiervoor nu al een financiële buffer voor op te bouwen. Wel is het advies om de inkosten van de golfbaan hiervoor te bestemmen (en dus niet uit te keren aan de gemeenten).

Uitvoering/evaluatie

Planning:

In de aanbiedingsbrief van het CAW-bestuur is aangegeven dat zij graag de gemeentelijke reacties voor 12 juni 2020 wil hebben. Door de corona-crisis zijn de raadsplanningen gewijzigd en is niet duidelijk of besluitvorming voor 12 juni 2020 haalbaar is.

Het AB CAW neemt een besluit over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Na het besluit van het AB CAW kan de gemeenschappelijke regeling worden gewijzigd.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

DOC-20-242844- Bijlage 1: aanbiedingsbrief Toekomstonderzoek CAW

DOC-20-242845- Bijlage 2: Toekomstonderzoek CAW

Raadscommissie d.d.